

Kuraklık, küresel ısınma ve iklim değışikliği nedeniyle artan sıcaklıklarla bağlantılıdır. Ormansızlaşma ve yanlış tarım uygulamaları, toprak erozyonuna ve su kaynaklarının azalmasına yol açar. Aşırı su tüketimi ve kaynakların yanlış yönetimi de kuraklığı tetikler.

☀ "Kuraklığın nedenleri" ile ilgili hazırlamış olduğunuz çalışmayı arkadaşlarınıza sununuz.

☀ "Meke Gölü" metnini noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.

MEKE GÖLÜ

Meke Gölü, Karapınar yakınlarında ana yoldan 1 km içeridedir. Göl girişinde ufak bir yapı bulunmaktadır. Önünden ayrılan rampa sizi göl kıyısına getirir. Yapının doğu ve batısından devam eden kömür tozuna benzer yol, bir yandan sizi krater ağzında olduğunuza inandırırken gölün manzarasının en güzel seyredildiği arka yüzeyine götürüp çevresini dolaşmanıza da imkân veriyor. Kırık kömürü andıran tozsuz yolun dışı, "off-road" (of rod, arazi yarışı) zevkini tatmin edecek engebeli bir arazide bodur otlar arasında yol alma olanağı da sunar. 4 km'ye yakın çevresi olan **Meke Tuzlası** krater gölünün içinde oluşan volkan bacası örneği adacaklar, doğa tutkunlarına ayrı bir görsel lezzet sunuyor.

Meke Gölü'nden Karapınar'a girişte yolun sonunda ve biraz içeride bulunan tepeler yoldan dikkat çekmese de "ketirik" adıyla anılıyor ve ilginç bir kaya kütlesi barındırıyor. Doğanın bir hayli bonkör davrandığı bölgedeki doğal kır çiçekleri, yosun yüzlü kayalar makro fotoğraf çekimlerine meraklı olanların ilgisini çekecektir.

Genel ağdan alınmıştır.

(Kısaltılmıştır.)

1. Etkinlik

- a. Okuduğunuz metinde geçen bazı kelimelerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu kelimeleri anlamlarına uygun olarak birer cümlede kullanınız.

Kelime	Anlamı	Cümle
bodur	Enine göre boyu kısa ve tıknaz.	Akdeniz'de makilik alanlar daha çoktur. Bu sene makro eğitim politikası uygulanacak Yanardağın kraterleri çok geniş görünüyor. Babam çok bonkör birisi değildir. Volkanlar lav püskürtebilir.
makro	Büyük, geniş.	
krater	Yanardağ ağzı.	
bonkör	Cömert.	
volkan	Yanardağ.	

Ufak-küçük
Andırmak-
ağrıştırmak
Zevk-haz
Olanak-imbân
Doğa-tabiat
Lezzet-tat
Bonkör-cömert
Doğal-tabii

- Okuduğunuz metinden eř anlamlısı olan kelimeleri tespit ederek defterinize yazınız.

2. Etkinlik

- Aşağıdaki soruları okuduğunuz

1. Gölün manzarası en güzel ne
2. Göl manzarasına götüren yol
3. Meke Gölü'nün çevresindeki d
sına imbân sağlamaktadır?
4. Yazar neden "doğanın bonkör

1- Gölün arka yüzeyinden seyredilmektedir.
2-Kömür tozuna benzemektedir, kırık kömürü andırır ve tozsuzdur.
3-Kömür tozuna benzemektedir, kırık kömürü andırır ve tozsuzdur.
4-Çünkü göl civarı pek çok güzelliğe sahiptir; eşsiz manzarası, adacıklar, kır çiçekleri ve yosun yüzlü kayalar çok güzeldir.

3. Etkinlik

- Aşağıdaki soruları cevaplayarak metinle ilgili görüşlerinizi belirtiniz.

- Bu metinde nelerden söz ediliyor?

Metinde Meke Gölü ve civarındaki güzelliklerden söz ediliyor.

- Metinde ilginizi çeken noktalar nelerdir?

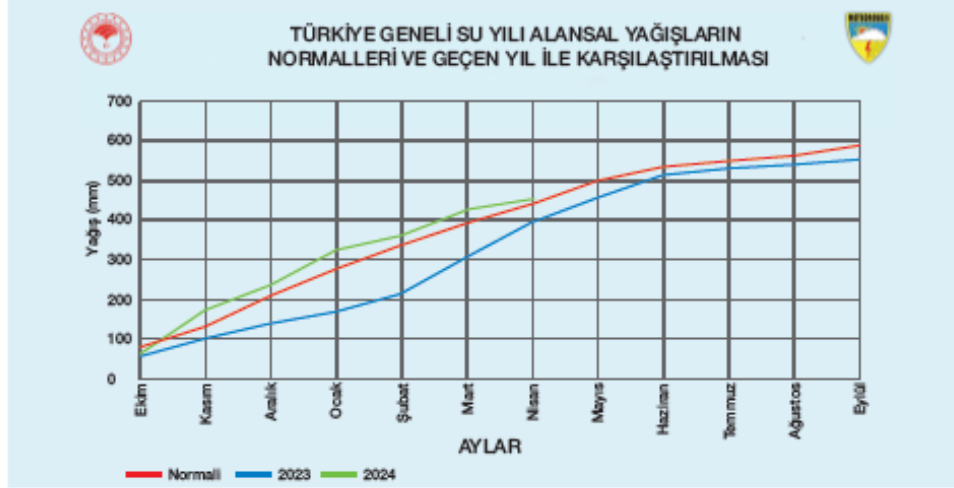
Göl çevresinde arazi yarışlarının yapılması, gölün içinde yanardağ olması ilgimi çeken noktalardır.

- Bu metni okuması için başkalarına tavsiye eder misiniz? Neden?

Tavsiye ederim çünkü metinde ilginç bir yer tanıtılmaktadır ve okuyanda orayı görme isteği uyandırmaktadır.

4. Etkinlik

- a. Aşağıda 2023-2024 Türkiye geneli su yılı alansal yağışların normalleri ve geçen yıl ile karşılaştırılması verilmiştir. Grafiği inceleyiniz

- b. Aşağıdaki soruları bu grafiğe göre cevaplayınız.

- 2023 yılında yağışlar, normal değerlere en fazla hangi aylarda yaklaşmıştır?

Ekim, haziran, temmuz ve ağustos aylarında yaklaşmıştır.

- 2024 yılında yağışlar, hangi aylarda normal değerlerin üzerinde gerçekleşmiştir?

Kasım, aralık, ocak, şubat, mart ve nisan aylarında normal değerlerin üstünde gerçekleşmiştir.

- c. 2023-2024 yıllarının ilk 6 ayında gerçekleşen yağışlar hakkında neler düşünürsünüz?

2024 yılının ilk 6 ayında yağışlar genel olarak 2023 yılından daha fazla gerçekleşmiştir. Fark, özellikle ocak ve şubat aylarında açılmıştır.

5. Etkinlik

- ☀ İncelediğiniz yazılı kaynakları (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) güvenilirlik bakımından değerlendiriniz. Sizce hangi kaynakların daha güvenilir olduğunu aşağıya yazınız.

Bilimsel dergi ve kitaplardaki yazılar, konunun uzmanları tarafından yazıldığı için daha güvenilirdir.

Bilimsel dergi ve kitaplardaki yazılar, konunun uzmanları tarafından yazıldığı için daha güvenilirdir.

6. Etkinlik

- * Sınıfınızda 4-5 kişilik gruplar oluşturarak çevre kirliliğini önlemek için bir proje hazırlayınız. Hazırlayacağınız proje ile ilgili bilgileri aşağıya yazınız.

Proje Adı	TEMİZ ÇEVRE
Gruptaki Öğrenciler	4-D ve 4-E Sınıf Öğrencileri
Projenin Başlangıç Tarihi	10 Mart 2025
Projenin Bitiş Tarihi	17 Haziran 2025
Projenin Amacı	Okul bahçesine çöp atılmasının önlenmesi
Projenin Uygulanışı	Okuldaki tüm öğrenciler bilgilendirilecek. Temizlik timi oluşturulacak. Çevreye afiş ve sloganlar asılacak.
Projenin Sonuçları	Öğrenciler bilinçlendi ve okul bahçesi tertemiz oldu.

7. Etkinlik

Okuduğunuz metinde;

Bazı ifadeler renkli (ketirlik, off-road),

Bazı ifadeler altı çizili (doğal kır çiçekleri, yosun yüzlü kayalar),

Bazı ifadeler koyu (Meke Gölü, Meke Tuzlası, Karapınar)

yazılmıştır.

- * Buna göre metinde bazı ifadelerin renkli, altı çizili veya koyu yazılmasının sebebi ne olabilir? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

Metinde bazı ifadelerin renkli, altı çizili veya koyu yazılmasının sebebi, bu ifadelerin vurgulanmak istenmesi olabilir.

8. Etkinlik

a. Aşağıdaki duyuruyu inceleyiniz.

Mevsim itibarıyla bölgemiz ve ilçemiz orman yangınları açısından son derece riskli, çok sıcak ve düşük nem ihtiva eden (içeren) bir döneme girmiş bulunmaktadır. Ülkemizin birçok bölgesinde olduğu gibi ilçemizde de özellikle mayıs-ekim ayları arasında ormanlık alanlara yakın alanlarda anız (ekin biçildikten sonra tarlada kalan küçük sap) yakılması orman yangını tehlikesini arttırmaktadır.

Bu nedenle;

1. Ürün hasadı yapılacak tarlalarda hasat sahiplerinin yangın tehlikesine karşı gereken titizliği göstermeleri,
2. Piknik yapan vatandaşlarımızın kontrollü ateş yakmaları ve ateşin söndüğünden emin olmadan piknik alanını terk etmemeleri,
3. Otoyolları kullanan vatandaşların yol kenarlarındaki yangın riski olan kuru otlara, çalılara ateş ve cam şişeleri atmamaları,
4. Meralarda ve yaylalardaki çobanların kontrolsüz ateş yakmamaları,
5. Vatandaşlarımızın bir yangın belirtisi gördükleri anda 112 Acil Çağrı Merkezine bilgi vermeleri gerektiği tüm halkımıza duyurulur.

Genel ağdan alınmıştır.

b. Bu duyurunun amacı ne olabilir? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

Bu duyurunun amacı, orman yangınları için hassas olan bir dönemde orman yangınlarının çıkmasını önlemek, insanlara bu konuda yapmaları gerekenleri hatırlatmak ve insanlarda orman yangınlarına karşı bir farkındalık oluşturmaktır.

9. Etkinlik

- a. Aşağıda Meke Gölü'yle ilgili iki metin verilmiştir. Bu metinlerden yola çıkarak kuraklığı önlemek için neler yapılabileceğini tartışınız.

Meke Gölü turistlerin gözdesi olmaya devam ediyor

Konya'nın eşsiz güzelliklerinden biri olan Meke Gölü, yerli-yabancı turistlerin ilgi odağı olmaya devam ediyor. Göz alıcı manzarasıyla öne çıkan göl, her mevsim binlerce ziyaretçiyi ağırlıyor.

Doğal oluşumuyla dikkat çeken ve Konya'nın Karapınar ilçesinde yer alan Meke Gölü, sıradışı yapısıyla âdeta bir doğa harikası. Gölün etrafındaki beyaz kum tepeleri, burayı çöl manzaralarına benzetiyor ve ziyaretçilere eşsiz bir deneyim sunuyor.

Fotoğraf tutkunlarının favori durağı olan göl, gün batımı ve gün doğumu manzaralarıyla da büyülüyor.

*Basından alınmıştır.
(Kısaltılmıştır.)*

Meke Gölü'ne 2,5 milyon metreküp su aktarılacak

"Dünyanın nazar boncuğu" olarak nitelenen ve bir süre önce tamamen kuruyan Konya'nın Karapınar ilçesindeki Meke Gölü'nü kurtarma çalışmaları çerçevesinde göle su aktarılacak. Konya Büyükşehir Belediyesi'nden yapılan yazılı açıklamada, belediyenin Karapınar ilçesine 2021 yılında yaptığı ileri derece biyolojik atık su arıtma tesisine entegre olarak yapılacak su taşıma geri kazanım tesisinin Meke Krater Gölü'nü kurtaracağı ifade edildi. Meke Gölü'nü beslemek üzere gerekli iletim hattını çekerek günde yaklaşık 7 bin metreküp su desteği verebileceğiz. Maksimum kapasitede bir yılda 2 milyon 532 bin metreküp suyu Meke Gölü'ne taşımamız sonucu, inşallah Meke Gölü, en kısa zamanda yeniden o eski ihtişamlı görüntüsüne kavuşacak."

*Basından alınmıştır.
(Kısaltılmıştır.)*

- b. Tartışma sonuçlarınızı aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

Kuraklığın önlenmesi için herkesin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekir. Suyu tasarruflu kullanarak, ağaç dikerek, çevremize daha dikkatli bakarak kuraklığın önlenmesine katkı sağlayabiliriz. Bu basit ama etkili adımlar, hem doğayı korur hem de su kaynaklarının tükenmesini engeller. Diş fırçalarken kesinlikle suyu akıtmamalıyız, duş sürelerimizi kısaltabiliriz.

10. Etkinlik

a. Karagöz ile Hacivat arasında geçen aşağıdaki konuşmayı okuyunuz.

Hacivat, bakar mısın? Kafam karıştı yine, sayılar bu cümlelerin hangisinde doğru yazılmış?

Dur, bir bakayım. Neymiş senin kafanı karıştıran? İlahi Karagöz'üm, bu cümlelerde bir hata göremiyorum.

Nasıl olur, Hacı Cavcav? Cümlelerin birinde sayılar yazıyla, diğerinde de rakamla yazılmış. Bu da yetmezmiş gibi bazısında sayılar ayrı, bazısında da bitişik yazılmış.

Tamam, Karagöz'üm, aynı şeyi demeye çalışıyorum. Bu cümlelerin yazımında bir hata yok ki...

Karagöz

Hacivat

b. Karagöz'ün kafasını karıştıran cümleler aşağıda verilmiştir. Sizce bu cümlelerde yazım yanlışı var mıdır? İlgili kutucuğu doldurunuz.

- Meke Gölü'nü görmek için on bir saatlik yoldan geldik.
- Meke Gölü'nün manzarasını saat 17.30'a kadar hayranlıkla seyrettik.
- Meke Gölü'ne beş yüz yetmiş üç kilometrelik yolumuz kalmıştı.
- Senedin üzerinde "ikiyüzellibinTL" yazıyor.

Sayıların yazımı doğru

Sayıların yazımı yanlışı

Sayıların yazımı doğrudur çünkü **birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır. Saatlerin yazımında rakamlar kullanılır, çek senet gibi kâğıtlarda herhangi bir usulsüzlük yapılmaması için sayılar bitişik yazılır.**

11. Etkinlik

a. "Çevre bilinci" hakkında aşağıya iki soru yazınız.

Çevre kirliliğini önlemek için hangi günlük alışkanlıklarımıza dikkat etmeliyiz?
Ağaç dikmenin çevreye ne gibi faydaları vardır?

b. Bu soruların cevaplarını içeren bir konuşma yapınız.

12. Etkinlik

* Aşağıda konuşma çizgisinin (—) kullanıldığı yerler ve bunları örnekleyen cümleler verilmiştir. Verilen kuralları ilgili örneklerle eşleştiriniz.

KURALLAR	ÖRNEK CÜMLELER
a Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.	b Anne — Beslenme çantana elmayı koyalım. Suyunu bugün kantinden alırsın. Kız — Olur anneciğim, hoşça kal!
b Oyunlarda konuşanın adından sonra uzun çizgi kullanılır.	a Erzurum'a gelen herkesin sorduğu soru şuydu: — Palandöken'e gittin mi?

13. Etkinlik

* Konuşma çizgisi (—) kullanarak aşağıdaki konuşmayı tamamlayınız. Konuşmanın şehrinize gelmiş bir turistle sizin aranızda geçtiğini düşününüz. Yazınızda sayılara yer vererek bunların yazımına dikkat ediniz.

Merhaba beyefendi!

- Merhaba beyefendi!
- Merhaba!
- Biz bu şehri gezmek için geldik. Nereleri gezebiliriz?
- Öncelikle hoş geldiniz.
- Hoş bulduk.
- Tarihî yapılara ilginiz varsa Ayasofya, Sultanahmet Camisi, Yerebatan Sarnıcı ve Galata Kulesi'ni gezebilirsiniz. Manzara seviyorsanız mutlaka Çamlıca Tepesi'ne çıkmanızı tavsiye ederim.
- Çok teşekkür ederim, çok yardımcı oldunuz.
- Rica ederim, iyi gezmeler dilerim.